

MIT DEMONTAT

COMBATEREA CRIMINALITĂȚII GRAVE ȘI ORGANIZATE: COOPERARE INTERNĂȚIONALĂ SAU ABORDĂRI LOCALE?

Criminalitatea organizată este un concept oarecum derutant. Există mai multe definiții diferite ale acestuia. Acest lucru se reflectă în politica europeană în materie penală, în care definițiile nu sunt întotdeauna clare, iar prioritățile s-au schimbat. Clar este că criminalitatea organizată a devenit cvasi-sinonimă cu infracțiunile internaționale grave. Se poate naște astfel ideea că criminalitatea organizată este o problemă care trebuie adoptată de către actorii strategici de la nivel înalt. Cu toate acestea, criminalitatea organizată se regăsește și în plan local și are impact local. Și specialiștii locali în materie de prevenție și poliștii locali au roluri importante în prevenirea și combaterea criminalității organizate.

CRIMINALITATE ORGANIZATĂ, INFRAȚIUNI GRAVE, CRIMINALITATE INTERNAȚIONALĂ

Criminalitatea organizată este un concept-cheie în politica în materie penală și în prevenirea criminalității, însă nu întotdeauna este clar ce constituie exact criminalitate organizată. Pe scena internațională, multe documente și instituții-cheie includ unu sau mai mulți determinanți, care fie explică, fie restrâng sensul cuvântului „organizată”. La nivel global avem Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.¹ La nivelul UE ne-am mulțumit mult timp cu termenul „criminalitate organizată”, după cum se vede în Planul de acțiune pentru combaterea criminalității organizate (1997), în ² Decizia-cadru a Consiliului privind criminalitatea organizată³ și în rapoartele periodice privind situația criminalității organizate, întocmite de către statele membre (începând din 1994), care s-au transformat în 2006 în evaluările Europol ale amenințării pe care o reprezintă criminalitatea organizată (OCTA).

Cu aproximativ un deceniu în urmă, UE a început să adauge și determinanți, și anume „grav” și „internațional”. În 2010 a fost adoptat ciclul de politici al UE pentru combaterea criminalității internaționale organizate și grave.⁴ Din 2013, rapoartele OCTA ale Europol au fost înlocuite cu evaluările amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată (SOCTA).⁵ Consiliul promovează „abordarea administrativă pentru prevenirea și combaterea criminalității grave și organizate” și a înființat o rețea în acest scop.⁶ Comisia Europeană și-a prezentat recent Strategia de combatere a criminalității organizate, care accentuează „dimensiunea transfrontalieră și internațională a criminalității organizate”, precizând că „criminalitatea organizată este o activitate internațională”, și menționează mai multe „infrațiuni grave”.⁷ În ansamblu, criminalitatea organizată este adesea asociată sau chiar corelată cu criminalitatea gravă și cu criminalitatea internațională.

Dar ce înseamnă criminalitatea organizată, gravă și internațională? Termenul „criminalitate organizată” este considerat uneori vag și neproductiv.⁸ În mare parte, acest lucru se datorează faptului că criminalitatea organizată se poate referi atât la cine, adică la organizațiile infracționale, cât și la ce, adică la tipurile de infracțiuni și la modurile de operare reprezentative pentru anumite fenomene infracționale.⁹

Cu toate acestea, schimbarea de orientare spre criminalitatea organizată în politica UE a fost bine primită. Criminalitatea organizată este definită nu din punctul de vedere al organizării activității, ci din cel al daunelor provocate de infracțiuni.¹⁰ Se pune astfel întrebarea-cheie dacă o infracțiune este suficient de gravă pentru a fi abordată la nivel supranațional. În cuvintele Europol: „Criminalitatea organizată se referă la activitatea infracțională considerată a justifica raportarea, ceea ce nu corespunde cu definiția termenului de OCG [grup infracțional organizat] formulată în decizia-cadru din 2008. De facto, termenul se referă și la actori care acționează izolat sau la acțiuni individuale.”¹¹ Această situație reflectă faptul că multe infracțiuni grave sunt comise de către infractori care nu sunt organizați.¹² Abuzul sexual asupra unui copil de către o persoană cunoscută victimei este doar un exemplu de infracțiune care este evident gravă, dar

nu neapărat organizată. Pe lângă criminalitatea organizată, mandatul Europol cuprinde acum peste douăzeci de fenomene infracționale grave, ori de câte ori acestea includ un aspect internațional.¹³

În sfârșit, conceptul de criminalitate internațională este, probabil, mai puțin clar decât pare. Ca și criminalitatea organizată, acesta se poate referi atât la activitatea infracțională, cât și la grupul infracțional. Putem vorbi despre criminalitate internațională când actul infracțional cuprinde sau implică acțiuni în mai multe țări. De exemplu, în cazul traficului transfrontalier ilegal de bunuri sau de persoane. De asemenea, putem vorbi despre criminalitate internațională când un grup infracțional este compus din membri din mai multe țări. Într-adevăr, deși unele grupuri infracționale organizate sunt formate din membri de aceeași naționalitate (fie din țară, fie din străinătate), unii infractor colaborează în mod obișnuit cu persoane de alte naționalități. În Strategia UE de combatere a criminalității organizate 2021-2025, criminalitatea organizată se referă la ambele cazuri.¹⁴

Michael Levi: „Criminalitatea organizată poate însemna orice, de la sindicate italiene importante, cu oameni îmbrăcați în costume scumpe sau în costume țărănești siciliene până la trei spărgători încruntați care au o firmă de spălat geamuri și își împart rolurile, unul stând de pază, altul dând spargerea, iar al treilea spălând banii. Dacă vreo componentă a acțiunilor lor implică o altă țară, aceștia devin infractori transnaționali organizați!”¹⁵

S-au exprimat anumite critici împotriva ambiguității conceptelor precum criminalitatea organizată și a modului în care acestea afectează politica. Autorii criticilor respective au remarcat că criminalitatea organizată ar putea fi un act infracțional la care colaborează două sau mai multe persoane, chiar dacă este vorba despre o colaborare singulară.¹⁶ Într-adevăr, Decizia-cadru a Consiliului din 2008 nu a dat o definiție a criminalității organizate, ci una a grupului infracțional organizat, aceasta limitându-se însă la cooperarea a cel puțin doi indivizi în cadrul unei activități infracționale.¹⁷ Unii critici deplâng efectul negativ al ambiguității conceptuale asupra politicii privind criminalitatea organizată, afirmând că aceasta a creat un „teren amplu pe care decidenții politici și companiile deopotrivă să își urmărească propriile interese.”¹⁸

Criminalitatea cibernetică ilustrează foarte bine cum se intersectează terminologiile care țin de criminalitatea organizată, gravă și internațională și cum acestea nu pot fi aplicate univoc la anumite fenomene infracționale. Infracțiunile cibernetice variază foarte mult în ceea ce privește daunele cauzate și deci gradul lor de gravitate. Să comparăm, de exemplu, o infecție cu malware, traficul de droguri pe darknet și atacurile cibernetice asupra infrastructurilor de importanță critică. Infracții cibernetice pot să acționeze singuri, să facă parte dintr-o organizație sau să își ofere serviciile unor grupuri infracționale organizate.¹⁹ Prevenirea și combaterea criminalității cibernetice este responsabilitatea multor actori, de la entitățile specializate în aplicarea dreptului internațional până la firme mici și persoane fizice care utilizează internetul și care ar trebui să își protejeze dispozitivele.²⁰ Într-un fel, internetul și modul în care oamenii stăpânesc tehnologia internetului au transformat chiar și organizarea infracțiunilor: deși era necesar, în mod tradițional, un anumit nivel de structură și de organizare pentru comiterea de infracțiuni sofisticate, infracțiunile cibernetice și infracțiunile cu suport cibernetic sunt comise din ce în ce mai frecvent de către rețele mici și foarte slab încheiate.²¹

CRIMINALITATEA ORGANIZATĂ INTERNAȚIONALĂ – SOLUȚII ORGANIZATE INTERNAȚIONALE?

Criminalitatea organizată internațională nu este un fenomen pe care actorii locali sau chiar naționali să îl poată aborda singuri. Aceasta necesită un efort concertat la nivel internațional pentru perturbarea și prevenirea operațiunilor și organizațiilor infracționale internaționale. În asemenea cooperări internaționale, schimbul de informații și accesul la acestea sunt de importanță-cheie. În Europa, sistemele de schimb de date precum Sistemul de informații Schengen (SIS) și platformele de cooperare precum Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) au un rol central în lupta împotriva criminalității internaționale grave și organizate.²²

Acest lucru nu înseamnă însă că actorii locali nu își au rolul lor în lupta împotriva criminalității organizate. Există o anumită tensiune între prioritățile stabilite de ciclul de politici ale UE cu privire la criminalitatea gravă și organizată, pe de altă parte, și prioritățile locale, pe de altă parte. O presupunere obișnuită este aceea că criminalitatea organizată are o dimensiune internațională și că este cel mai bine ca ea să fie abordată de către actori naționali sau internaționali strategici de la nivel înalt, în timp ce actorii locali ar trebui să se concentreze pe criminalitatea locală și neorganizată.²³ Adesea fără a se baza pe realitate, decidenții politici fac de mult afirmații despre natura specială și amenințarea crescândă a criminalității organizate, generând convingerea larg răspândită că „amenințările infracționale excepționale necesită abordare prin măsuri excepționale”.²⁴ La rândul lor, actorii locali ezită uneori să își asume lupta împotriva criminalității grave și organizate.²⁵ Există însă mai multe motive pentru care aceste infracțiuni ar trebui abordate și de către actorii locali și regionali, care pot contribui semnificativ la combaterea lor. Să analizăm cele mai importante două motive.

MOTIVUL 1:

NU TOATE INFRAȚIUNILE GRAVE ȘI ORGANIZATE SUNT INTERNAȚIONALE

Dacă considerăm criminalitatea organizată ca fiind activitatea infracțională intenționată care necesită colaborarea mai multor infractori, atunci nu toate infracțiunile organizate sunt neapărat internaționale. Cea mai recentă evaluare SOCTA a Europolului estimează că 65 % dintre toate grupurile infracționale organizate (OCG) sunt formate din membri de diferite naționalități, rămânând o treime care sunt compuse din membri de aceeași naționalitate.²⁶ Potrivit aceluiași raport, peste 70 % dintre grupurile infracționale organizate sunt active în mai mult de trei țări²⁷; cu alte cuvinte, mai bine de un sfert dintre acestea acționează doar în una sau două țări.

Proporția ar putea să nu pară mare, dar, desigur, Europol se concentrează pe criminalitatea internațională. Nu e greu să ne gândim la exemple de grupuri infracționale organizate ale căror activități se limitează la o țară sau chiar la teritorii mult mai mici. Un astfel de exemplu ar fi bandele stradale și cele formate din tineri. O tendință importantă în UE este fragmentarea grupurilor infracționale organizate, aceasta ducând la o creștere a numărului de grupuri. Aceste grupuri mai mici îmbracă tot mai adesea forma bandelor de stradă, care controlează o anumită zonă (sub)urbană relativ restrânsă și recrutează membri din rândul populației din zona respectivă.²⁸ Desigur că acestea au legături cu criminalitatea internațională, dar profilul lor este în primul rând unul local. Astfel, bandele de stradă sunt implicate adesea în vânzarea de droguri, controlând piețele locale ale drogurilor, dar alte grupuri infracționale organizate sunt responsabile de furnizarea angro.²⁹ S-a afirmat chiar că întreaga criminalitate organizată este, în esență, locală, în sensul că criminalitatea organizată își are rădăcinile în relații de schimb locale care depind de interese locale comune.³⁰ Avantajul de a acorda atenția cuvenită criminalității organizate locale este că ajută la mutarea atenției de la urmărirea unor actori internaționali evazivi la prevenirea recrutării locale și la protejarea victimelor și a cartierelor.³¹

Reducerea impactului criminalității organizate în comunitățile locale

Abordarea predominantă a criminalității organizate, bazată pe aplicarea legii, perpetuează ideea de criminalitate internațională, la nivel înalt, pentru că se concentrează tocmai pe infracțiunile de acele tipuri. Cu toate acestea, o abordare locală, care să pornească de la daunele produse în plan local, va dezvălui faptul că criminalitatea organizată este adesea în mod distinct locală.

În Regatul Unit, o formată din șase cercetători a avut tocmai un asemenea demers.³² Echipa a identificat în total cincisprezece grupuri infracționale organizate și bande de stradă urbane. Odată identificate, o investigație prin metode mixte a permis cartografierea activităților grupurilor, a organizării acestora, a mecanismelor de recrutare și a modului în care toate acestea se leagă de politicile de combatere a criminalității.

Majoritatea membrilor grupurilor se născuseră și crescuseră în orașul în care operau acestea. Majoritatea locuiau în comunitatea în care activau și, în general, stăteau în zonă ca metodă de exercitare a controlului. Recrutarea, adesea prin exploatare infracțională, era în cea mai mare parte locală. Femeile și fetele exploatare de grupurile active în exploatarea sexuală erau găsite în zona locală, dar și dincolo de aceasta. În ansamblu, cadrele fizice și sociale locale erau determinanți importanți ai criminalității organizate locale.

Cercetătorii au concluzionat că asemenea probleme ale criminalității organizate locale necesită un răspuns local din partea mai multor agenții, bazat pe informații locale.

Raportul de cercetare complet este disponibil aici: <https://www.police-foundation.org.uk/publication/reducing-impact-organised-crime-local-communities/>

MOTIVUL 2:

ÎNTREAGA CRIMINALITATE ORGANIZATĂ ARE IMPACT LOCAL ȘI DEPINDE DE CONDIȚII LOCALE

Întreaga criminalitate organizată, indiferent dacă este internațională sau nu, se manifestă în cele din urmă la nivel local. De exemplu, un laborator de droguri sintetice este situat într-o anumită localitate, se alimentează cu energie de la o anumită companie, își elimină deșeurile toxice într-un anumit loc și creează riscuri pentru comunitate (din cauza substanțelor chimice sau a focului).³³ Piețele drogurilor sunt legate de anumite locații, asupra cărora au efecte profunde: niveluri de violență mai ridicate, abuz de substanțe, teama de infracțiuni și alte efecte deranjante, precum acele de seringă aruncate.³⁴ Așadar, chiar dacă părțile separate ale procesului (producție, trafic, vânzare) au loc în țări diferite, fiecare dintre ele are un impact local pronunțat. Tot astfel, poate că victimele unei operațiuni de trafic internațional cu ființe umane lucrează la o spălătorie auto locală.³⁵ De asemenea, este posibil ca grupurile infracționale organizate să își spele banii în diferite țări, dar sunt șanse mari ca banii să provină din activități infracționale în esență locale.³⁶

Dimensiunea locală a criminalității organizate se întinde însă dincolo de impactul direct al actelor infracționale. Contactul cu alți infractori și încheierea unui pact de colaborare sunt aspecte vitale pentru criminalitatea organizată. Acest proces depinde de contextul local, atât în ceea ce privește tipurile de locuri în care se întâlnesc infractorii (cadrele de convergență a infractorilor³⁷), cât și în ceea ce privește legăturile sociale care ajută infractorii să întâlnească alți infractori și care creează oportunități infracționale (structura oportunităților sociale³⁸). Există și alte aspecte ale contextului local care oferă oportunități pentru criminalitatea organizată sau o pot inhiba: contextul juridic, economic, jurisprudențial și chiar geografic în care activează grupurile infracționale determină accesul acestora la materii prime, șansele lor de a vinde bunuri și servicii ilegale, opțiunile de reinvestire a câștigurilor, precum și probabilitatea de a scăpa neprinse. S-a constatat, de exemplu, că piețele drogurilor din UE diferă semnificativ de la o țară la alta și chiar în cadrul aceleiași țări. Comerțul și consumul de rășină de cânepă (hașiș) înregistrează cotele cele mai ridicate în Spania, pe unde pătrunde în UE produsul marocan, iar vânzările de țigări de contrabandă sunt, în general, mai ridicate în zonele cu venituri mai mici.³⁹ În sfârșit, grupurile infracționale organizate sunt „înrădăcinate cultural și cognitiv în cultura locală”,⁴⁰ al cărei sistem de valori constituie contextul pentru transmiterea criminalității și a recrutării de la o generație la alta.⁴¹

ACȚIUNILE LOCALE ÎMPOTRIVA CRIMINALITĂȚII GRAVE ȘI ORGANIZATE

Din toate cele de mai sus ar trebui să fie clar că actorii locali pot și trebuie să joace un rol în combaterea criminalității grave și organizate. Aceștia au un interes direct în combaterea criminalității lor organizate, deoarece se pot confrunta cu niveluri crescute de victimizare, recrutare, violență și deranj cauzate de activitatea infracțională organizată, precum și cu niveluri ridicate de teamă de criminalitate.

Centralizarea reacțiilor față de criminalitatea organizată la nivel național sau chiar internațional a dus la sporirea cooperării transfrontaliere în domeniul aplicării legii, dar efectul preventiv și protector al unor astfel de abordări centrate pe aplicarea legii este limitat. Strategiile descendente cu grad ridicat de vizibilitate, precum strategiile de urmărire a fluxului de bani și arestările liderilor nu reușesc să aibă efectul promis și, drept urmare, piețele ilegale rămân în mare parte neafectate de acestea (sau cel puțin s-au adaptat).⁴² Poliția și autoritățile din plan local sunt în măsură să evalueze și să cartografieze piețele ilegale și daunele provocate de criminalitatea organizată, dar informațiile locale se pierd adesea în „tsunamiul informațional” pe care l-au creat cooperarea și schimbul de informații la nivel internațional.⁴³

Prevenirea eficace a criminalității depinde de analize detaliate ale problemelor cauzate de criminalitate, analize pe care le pot efectua numai actorii locali.⁴⁴ Prin urmare, experiențele locale și informațiile locale ar trebui să joace un rol-cheie în lupta împotriva criminalității organizate.⁴⁵

Abordarea Sofielund

Abordarea Sofielund este un excelent exemplu de inițiativă de prevenire a criminalității organizate bazată pe comunitate și pe acțiunea mai multor agenții. Programul vizează criminalitatea gravă din districtul Sofielund al orașului Malmö, în special piața deschisă a drogurilor, dar și alte probleme care decurg din aceasta, precum actele de violență (cu arme) și tulburarea liniștii publice.

Abordarea Sofielund cuprinde o serie amplă de acțiuni ale actorilor și ale părților interesate din plan local, inclusiv ale unui club de fotbal local, ale unei asociații de locatari, ale unor firme și ale unor entități administrative locale, precum departamentul de planificare urbană și poliția orașului. Cooperarea între multiplele agenții se conturează într-o asociație în rețea modelată după districtele de ameliorare a afacerilor (business improvement districts – BID). Printre acțiunile concrete se numără o suită de măsuri situaționale, precum intensificarea patulării și a monitorizării CCTV, alături de o serie de inițiative sociale de prevenție care vizează tinerii recrutați sau exploatați de către infractorii organizați.

Cercetătorii au monitorizat și au evaluat abordarea. Aceștia au observat o scădere pronunțată atât a criminalității, cât și a sentimentelor de nesiguranță în zonă.

Abordarea Sofielund a câștigat în 2019 Premiul european pentru prevenirea criminalității.

Pentru mai multe informații privind abordarea Sofielund, consultați <https://eucpn.org/document/sofielund-approach>

În plus, autoritățile locale ar trebui să joace un rol activ în perturbarea și prevenirea criminalității organizate. Prevenirea în comunitate și prevenirea care vizează dezvoltarea, ambele locale prin definiție, sunt piloni importanți ai luptei împotriva criminalității organizate. Acestea contribuie la reducerea recrutării în organizațiile infracționale, sporesc reziliența comunităților împotriva efectelor dăunătoare și a victimizării și asigură informațiile necesare pentru intervenții eficiente ale poliției (de exemplu, prin hotline-uri).⁴⁶

Una dintre căile de acțiune pe care le pot urma actorii locali și autoritățile naționale care nu au atribuții de aplicare a legii este abordarea administrativă.⁴⁷ Aceasta a fost definită ca „o modalitate de a preveni și a combate utilizarea ilicită a infrastructurii legale prin cooperare între mai multe agenții, pe baza partajării de informații și prin luarea de măsuri pentru a crea bariere.”⁴⁸ Nu numai că o mare parte a informațiilor relevante se generează la nivel local, dar autoritățile locale ar trebui și să joace un rol-cheie în întreprinderea și coordonarea de acțiuni.

Autoritățile locale (și naționale) își pot utiliza competențele de reglementare pentru a combate criminalitatea organizată. Acest lucru se poate face în diverse moduri. Un exemplu clasic este refuzarea autorizației de deschidere a unei firme (bar, salon de masaj, restaurant) sau a licenței de comercializare a băuturilor alcoolice într-un loc care ar servi drept paravan pentru o activitate infracțională. Inspecțiile precum inspecția muncii, inspecțiile privind siguranța alimentară și inspecțiile privind siguranța în caz de incendiu sunt și ele un instrument care se poate utiliza pentru a perturba activitățile infracționale.⁴⁹ Criminalitatea organizată depinde adesea de condițiile locale, iar autoritățile locale au posibilitatea de a lua măsuri în această privință.⁵⁰

Autoritățile locale sunt, de asemenea, în măsură să coordoneze acțiuni împotriva criminalității organizate. Intervențiile bazate pe comunitate necesită contribuții ale diferitor servicii locale (de exemplu, școli, organizații de asistență socială, poliția locală), ale cetățenilor și ale firmelor. Prevenirea comunitară este importantă pentru că are potențialul de a

reduce recrutarea în organizațiile infracționale.⁵¹ Gestionarea unor astfel de cooperări și alinierea acestora la intervențiile administrative ale mai multor agenții, precum și la acțiunile poliției (naționale) și ale organelor de urmărire penală ar putea fi un rol care să le revină autorităților locale. Acestea sunt situate convenabil în mijlocul întregului context și, de obicei, cunosc îndeaproape modul în care criminalitatea organizată prezintă probleme în mediul său. Dar chiar și în abordările care nu sunt coordonate la nivel local, acțiunile locale sunt adesea o condiție pentru reușită. În campaniile de la nivelul întregii UE, precum cele pe care le organizează EUCPN în cadrul EMPACT, actorii naționali și locali preiau o mare parte din diseminarea propriu-zisă a materialelor campaniilor.

CONCLUZIE

Criminalitatea organizată este adesea corelată cu criminalitatea gravă și cu criminalitatea internațională. Viziunea predominantă asupra „criminalității organizate internaționale” a ridicat criminalitatea organizată la nivelul național sau internațional, unde aceasta intră în atenția unor politici orientate predominant spre aplicarea legii. Însă nu toate cazurile de criminalitate gravă și organizată sunt internaționale. Poate chiar mai important este că întreaga criminalitate organizată are impact local din punctul de vedere al daunelor provocate și al recrutării. În consecință, cea mai bună reacție față de criminalitatea gravă și organizată este o abordare integrată care să combine atât elaborarea de politici proactive, cât și prevenția și la care să participe actori internaționali, naționali și locali. Într-adevăr, autoritățile locale au rolul lor în lupta împotriva criminalității organizate. Acestea au o poziție privilegiată pentru a completa politicile bazate pe aplicarea legii cu o abordare de prevenție și protecție. Autoritățile locale dețin adesea informații-cheie privind problemele generate de criminalitatea organizată. De asemenea, acestea au o poziție ideală pentru gestionarea parteneriatelor între agenții multiple. Ca atare, ele au potențialul de a reduce recrutarea, precum și efectele dăunătoare foarte tangibile ale criminalității organizate în comunitățile locale.

Note de final

- 1 Organizația Națiunilor Unite, UNTOC: Convenția împotriva criminalității transnaționale organizate, New York, 2000, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?s-rc=TREATY&mtdsg_no=XVIII-12&chapter=18&clang=_en.
- 2 Consiliul Uniunii Europene, Plan de acțiune pentru combaterea criminalității organizate, Bruxelles, 28 apr. 1997, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:51997XG0815>.
- 3 Consiliul Uniunii Europene, 2008/841/JAI: Decizia-cadru a Consiliului privind lupta împotriva crimei organizate, Bruxelles, 2008, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008F0841>.
- 4 Consiliul Uniunii Europene, Concluziile 15358/10 ale Consiliului: rearea și punerea în aplicare a unui ciclu de politici ale UE privind formele grave de criminalitate internațională și criminalitatea organizată, Bruxelles, 2010; Europol, Ciclu de politici al UE - Empact, <https://www.europol.europa.eu/empact> (pagină accesată la 9 apr. 2020).
- 5 P.C. van Duyne și T. Vander Beken, The Incantations of the EU Organised Crime Policy Making, *Crime, Law and Social Change* 51:2 (2009), 261-81, <https://dx.doi.org/10.1007/s10611-008-9153-1>.
- 6 Consiliul Uniunii Europene, 9935/16: Concluziile Consiliului privind abordarea administrativă pentru prevenirea și combaterea criminalității grave și organizate, Bruxelles, 2016. Rețeaua este Rețeaua europeană privind abordarea administrativă pentru combaterea criminalității grave și organizate (ENAA): <https://administrativeapproach.eu>.
- 7 Comisia Europeană, COM(2021) 170 final: Strategia UE de combatere a criminalității organizate 2021-2025, Bruxelles, 2021.
- 8 L. Paoli și T. Vander Beken, Organized Crime: A Contested Concept, in: L. Paoli (Ed.), *The Oxford Handbook of Organized Crime*, Oxford: Oxford University Press, 2014, 13-31.
- 9 F.E. Hagan, "Organized Crime" and "Organized Crime": Indeterminate Problems of Definition, *Trends in Organized Crime* 9:4 (2006), 127-37, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-006-1017-4>.
- 10 N. Dorn, The End of Organised Crime in the European Union, *Crime, Law and Social Change* 51:2 (2009), 283-95, <https://dx.doi.org/10.1007/s10611-008-9156-y>; L. Paoli, How to Tackle (Organized) Crime in Europe? The EU Policy Cycle on Serious and Organized Crime and the New Emphasis on Harm, 22:1 (2014), 1-12, <https://dx.doi.org/10.1163/15718174-22012036>.
- 11 Europol, EU Serious and Organised Crime Threat Assessment, The Hague: European Police Office, 2013, 43, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-serious-and-organised-crime-threat-assessment-socta-2013>.
- 12 M. Levi și M. Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime: An Evidence-Based Critique, *Crime, Law & Social Change* 41 (2004), 399.
- 13 Consiliul Uniunii Europene, 2009/371/JAI: Înființarea Oficiului European de Poliție (Europol), Bruxelles, 2009, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex:32009D0371>; Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, Regulamentul privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol), Bruxelles, 11 mai 2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX:32016R0794>.
- 14 COM(2021) 170 final.
- 15 M. Levi, The Organization of Serious Crimes for Gain, in: M. Maguire, R. Morgan, and R. Reiner (Eds.), *The Oxford Handbook of Criminology*, Oxford: Oxford University Press, 2012, 597-8.
- 16 Ibid.; Paoli, How to Tackle (Organized) Crime in Europe? The EU Policy Cycle on Serious and Organized Crime and the New Emphasis on Harm, 3; H. Carrapico, Analysing the European Union's Responses to Organized Crime through Different Securitization Lenses, *European Security* 23:4 (2014), 611, <https://dx.doi.org/10.1080/09662839.2014.949248>.
- 17 2008/841/JAI, art. 1.
- 18 J. Janssens și A. De Vos, European Union: Organised Crime Policies, Politics and the EU, în: F. Allum and S. Gilmour (Eds.), *Handbook of Organised Crime and Politics*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2019, 437-54.
- 19 R. Leukfeldt (Ed.), *Research Agenda: The Human Factor in Cybercrime and Cybersecurity*, Haga: Eleven International Publishing, 2017, capitolele 4 și 5.
- 20 Ibid., capitolul 7.
- 21 A. Lavorgna, Organised Crime Goes Online: Realities and Challenges, *Journal of Money Laundering Control* 18:2 (2015), 158, <https://dx.doi.org/10.1108/JMLC-10-2014-0035>.
- 22 Cf. COM(2021) 170 final.
- 23 Cf. Levi și Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 402.
- 24 H.-J. Albrecht, Police, Policing and Organised Crime: Lessons from Organised Crime Research, *European Police Science and Research Bulletin* ediția specială de conferință nr. 2 (2017), 2009, <https://dx.doi.org/10.2825/13491>.
- 25 R. Crocker, S. Webb, M. Skidmore et al., Tackling Local Organised Crime Groups: Lessons from Research Intwo UK Cities, *Trends in Organized Crime* 22:4 (2019), 443, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-018-9335-x>.
- 26 Europol, Evaluarea amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată în Uniunea Europeană: o influență corupătoare, Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2021, 19, <https://dx.doi.org/10.2813/02362>.
- 27 Ibid.
- 28 M. Riccardi, Soc Infiltration in Europe: An Overview, în: E.U. Savona și M. Riccardi (Eds.), *Mapping the Risk of Serious and Organised Crime Infiltration in Europe*, Milano: Transcrime, 2018, 55-6.
- 29 Cf. Home Office, Working with Young People to Prevent Involvement in Serious and Organised Crime, Practitioner toolkit, Londra: Home Office, 2021, 4, <https://www.gov.uk/government/publications/help-young-people-avoid-involvement-in-serious-and-organised-crime>; R. McLean, J.A. Densley și R. Deuchar, Situating Gangs within Scotland's Illegal Drugsmarket(S), *Trends in Organized Crime* 21 (2018), 147-71, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-017-9328-1>.
- 30 D. Hobbs, Going Down the Glocal: The Local Context of Organised Crime, *The Howard Journal of Criminal Justice* 37:4 (1998), 407-22, <https://doi.org/10.1111/1468-2311.00109>.
- 31 Crocker et al., Tackling Local Organised Crime Groups, 443.
- 32 Ibid., 433-49. Pentru un raport de cercetare complet, a se vedea R. Crocker, S. Webb, S. Garner et al., *The Impact of Organised Crime in Local Communities*, Londra: The Police Foundation, 2017, https://www.police-foundation.org.uk/2017/wp-content/uploads/2017/10/oc_in_local_communities_final.pdf.
- 33 EMCDDA și Europol, EU Drug Markets Report, Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2019, 18 și 24.
- 34 R. Lupton, A. Wilson, T. May et al., *A Rock and a Hard Place: Drug Markets in Deprived Neighbourhoods*, Londra: Home Office, 2002.
- 35 P. Villettaz, M. Killias și I. Zoder, The Effects of Custodial Vs. Non-Custodial Sentences on Re-Offending: A Systematic Review of the State of Knowledge, *Campbell Systematic Reviews* 2:1 (2006), în special pentru studiul de caz „Donut”, <https://dx.doi.org/10.4073/csr.2006.13>.
- 36 Levi și Maguire, Reducing and Preventing Organised Crime, 401.
- 37 M. Felson, The Process of Co-Offending, *Crime Prevention Studies* 16 (2003), 149-68; M. Felson, The Ecosystem for Organized Crime, Documentul HEUNI nr. 26, Helsinki: HEUNI, 2006, 9-10.

- 38 E.R. Kleemans și C.J. de Poot, Criminal Careers in Organized Crime and Social Opportunity Structure, *European Journal of Criminology* 5(1) (2008), 69-98, <https://dx.doi.org/10.1177/1477370807084225>.
- 39 von Lampe, *Organized Crime in Europe*, 9.
- 40 A. Sergi și L. Storti, Shaping Space: A Conceptual Framework on the Connections between Organised Crime Groups and Territories, *Trends in Organized Crime* (2021), 138, <https://dx.doi.org/10.1007/s12117-021-09415-0>.
- 41 A. Sergi, Widening the Antimafia Net: Child Protection and the Socio-Cultural Transmission of Mafia Behaviours in Calabria, *Youth Justice* 18:2 (2018), 149-68, <https://dx.doi.org/10.1177/1473225418791420>; Rețeaua europeană de prevenire a criminalității, Family-Based Crime: Background and Theory of Prevention, Part of the Toolbox on Family-Based Crime, Bruxelles: EUCPN, 2020, <https://eucpn.org/toolbox-familybasedcrime>.
- 42 C. Atkinson, S. Mackenzie și N. Hamilton-smith, A Systematic Review of the Effectiveness of Asset-Focussed Interventions against Organised Crime, What Works: Crime Reduction Systematic Review Series nr. 9, Regatul Unit: College of Policing, 2017, https://whatworks.college.police.uk/Research/Systematic_Review_Series/Pages/default.aspx; J.M. Lindo și M. Padilla-Romo, Kingpin Approaches to Fighting Crime and Community Violence: Evidence from Mexico's Drug War, *Journal of Health Economics* 58 (2018), 253-68, <https://dx.doi.org/10.1016/j.jhealeco.2018.02.002>; B. Albrecht, Multicultural Challenges for Restorative Justice: Mediators' Experiences from Norway and Finland, *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 11:1 (2010), 210, <https://dx.doi.org/10.1080/14043851003616204>.
- 43 Consiliul Uniunii Europene, 11657/08: Libertate, securitate, viață privată – Afaceri interne europene într-o lume deschisă – Raportul Grupului consultativ informal la nivel înalt privind viitorul politicii europene în domeniul afacerilor interne („Grupul viitorului”), Bruxelles, 2008; Cf. Levi și Maguire, *Reducing and Preventing Organised Crime*, 403.
- 44 Levi și Maguire, *Reducing and Preventing Organised Crime*, 408; Crocker et al., *Tackling Local Organised Crime Groups*, 443.f
- 45 Albrecht, *Multicultural Challenges for Restorative Justice*, 216.
- 46 Cf. Levi și Maguire, *Reducing and Preventing Organised Crime*, 411-3.
- 47 Cu privire la abordarea administrativă, a se vedea Rețeaua Europeană pentru Abordarea Administrativă (<https://administrativeapproach.eu/>), inclusiv Al treilea manual al UE privind abordarea administrativă în Uniunea Europeană (Third EU Handbook on the Administrative Approach in the European Union), Bruxelles: ENAA, 2020, <https://administrativeapproach.eu/publications/third-eu-handbook>.
- 48 Ibid., 7.
- 49 Levi și Maguire, *Reducing and Preventing Organised Crime*, 413.
- 50 Pentru ilustrarea dependenței criminalității organizate asupra condițiilor locale, a se vedea E.U. Savona, *Infiltration of the Public Construction Industry by Italian Organised Crime*, în: K. Bullock, R.V. Clarke și N. Tilley (Eds.), *Situational Prevention of Organised Crimes*, Portland: Willan Publishing, 2010.
- 51 Levi și Maguire, *Reducing and Preventing Organised Crime*, 411-2.

Mențiune

EUCPN (2021). Mit demontat: Combaterea criminalității grave și organizate: cooperare internațională sau abordări locale? Bruxelles: EUCPN.

Aviz juridic

Conținutul prezentei publicații nu reflectă în mod obligatoriu opinia oficială a vreunui stat membru UE și nici a unei agenții ori instituții din cadrul Uniunii Europene sau al Comunităților Europene.

Autori/coordonatori

Stijn Aerts, responsabil cercetare, Secretariatul EUCPN.

Parte din proiectul „Secretariatul Rețelei europene de prevenire a criminalității și al Rețelei europene privind abordarea administrativă pentru combaterea criminalității grave și organizate — Secretariatul EUCPN” — Secretariatul EUCPN, octombrie 2021, Bruxelles

Cu sprijinul financiar al Programului de Prevenire și Combatere a Infracționalității desfășurat de Uniunea Europeană

Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Afaceri Interne

Contact: www.eucpn.org